

KAŻMIERCZAK MICHAŁ (1884-1960)

Urodził się 10 września 1884 roku w Śmiłowie pod Poniecem jako syn Piotra i Agnieszki z Larskich. Ukończył cztery klasy gimnazjum. W latach 1904-1906 odbył służbę wojskową w 37. pułku piechoty w Krotoszynie. Działal w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół” (1906-1914). Po wybuchu I wojny światowej został zmobilizowany do wojska pruskiego 4 września 1914 roku. Skierowano go na front wschodni w rejon Baranowicz. 9 sierpnia 1917 roku na polecenie swojego dowódcy kompanii ppor. Bronisława Sikorskiego uprzedzał Polaków w armii rosyjskiej o planowanym ataku gazowym. Oddziały rosyjskie wycofały się w porę, nie ponosząc strat. W armii niemieckiej awansował do stopnia sierżanta.

W połowie listopada 1918 roku powrócił do Ponieca i natychmiast włączył się w nurt pracy niepodległościowej. 7 stycznia 1919 roku na czele zorganizowanego przez siebie oddziału ochotników z Ponieca i okolicy wyruszył na polecenie por. Bernarda Śliwińskiego z odsieczą do Pawłowic, zajmując tę wieś. Po zluzowaniu przez oddziały gostyńskie jego kompania weszła w skład baonu powstańczego „Poniec”, walcząc m.in. pod Janiszewem, Miechcinem i Waszkowem. Z wniosku podpisanego przez sierż. Rosika, dowódcy 5. kompani 6. pułku strzelców wielkopolskich, o przyznanie mu orderu Virtuti Militari wynika, iż 26 stycznia 1919 roku przeprowadził atak na Miechcin, zdobywając 4 kulomioty, 2 miotacze min, wiele karabinów, amunicji i innych materiałów wojennych, biorąc 9 jeńców do niewoli. Brał też ze swoją kompanią udział w potyczkach pod Sowinami, gdzie zdobył liczną broń i amunicję. 25 marca 1919 roku przerzucono jego kompanię pod Leszno. Tu także wykazał się odwagą.

Po zakończeniu walk powstańczych służył zawodowo w 6. pułku strzelców wielkopolskich (późniejszy 60. pułk piechoty), uczestnicząc m.in. w wojnie polsko-bolszewickiej. W dwudziestoleciu międzywojennym pozostał w ostrowskim pułku jako podoficer zawodowy, awansując do stopnia chorążego. W 1935 roku przeszedł na emeryturę wojskową.

W 1939 roku brał udział w kampanii wrześniowej, dowodząc plutonem ponieckiej obrony narodowej. W latach okupacji hitlerowskiej poszukiwany przez gestapo ukrywał się w Ostrowie Wlkp. Aresztowany został w 1943 roku i do końca wojny przebywał w obozach koncentracyjnych. W 1945 roku wrócił do Ponieca, aktywnie włączając się w życie społeczne. Pełnił m.in. funkcję prezesa Związku Powstańców i Wojaków w Poniecu, a później miejscowego Koła ZBoWiD.

Zmarł 20 stycznia 1960 roku. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Poniecu.

Posiadał odznaczenia: Order Virtuti Militari V klasy, Krzyż Niepodległości, Wielkopolski Krzyż Powstańczy, Medal Zwycięstwa i Wolności 1945, Medal Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921, Złoty Krzyż Zasługi, Medal 10-lecia.

Był żonaty miał troje dzieci Józefa (ur. 16 maja 1912), Jana (20 maja 1913), Zofię (1 V 1915 roku).

P. Bauer, *Michał Kaźmierczak, Powstaniec wielkopolski, dowódca kompanii ponieckiej, Sławni Gostynianie*. Kalendarz na rok 1989, Gostyń 1988; Muzeum w Gostyniu, *Ankieta personalna powstańców wielkopolskich*, książeczka wojskowa PKU Jarocin (18.06.1935); R. Tomaszewski, *Wysilek militarny i materialny mieszkańców ziemi gostyńskiej w walkach o kształt granicy wschodniej II Rzeczypospolitej (1918-1920)*, Gostyń 2002, s. 140-141.